

בבית המשפט העליון

בש"פ 751/21

לפני: כבוד השופט מ' מזוז

העוררת: מדינת ישראל

נגד

המשיב: רמזי נסאר

ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) התשנ"ו-1996, על החלטת בית המשפט המחוזי בנצרת (השופטת ת' נסים שי) במ"ת 60388-09-20 מיום 1.2.2020

תאריך הישיבה: כ"א בשבט התשפ"א (3.2.2021)

בשם העוררת: עו"ד בת שבע אבגז

בשם המשיב: עו"ד שאדי חסן

החלטה

1. ערר המדינה לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) על החלטת בית המשפט המחוזי בנצרת (השופטת ת' נסים שי) מיום 1.2.2021 במ"ת 60388-09-20, אשר הורה על שחרור המשיב לחלופת מעצר בקהילה הטיפולית "הדרך".

2. ביום 30.9.2020 הוגש בבית המשפט המחוזי בנצרת כתב אישום נגד המשיב בו מיוחסות לו עבירות בנשק (נשיאה והובלה), מעשי פזיזות ורשלנות בחומר נפץ, הסתייעות ברכב לשם ביצוע פשע ושיבוש מהלכי משפט – עבירות לפי סעיפים 144(ב) רישא, 338(א)(5), ו-244, ביחד עם סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977; וכן עבירה לפי סעיפים 43 ו-62 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"ה-1961.

על-פי המתואר בכתב האישום, המשיב, יחד עם שלושה אחרים, חברו לפגוע במתלונן. בהמשך להודעות איום שנשלחו למתלונן על ידי אחד מבני החבורה, נסעו המשיב ושלושת האחרים ליישוב בו מתגורר המתלונן, ברכב אשר לוחיות הרישוי שלו הוסרו, כשהם נושאים עמם מטען חבלה מאולתר ועוטים רעלות על פניהם. בהגיעם סמוך לבית המתלונן, ירד מהרכב אחד מבני החבורה (קאסם דחלה, להלן: קאסם) כשהוא נושא את מטען החבלה המאולתר עמו, ובסמוך לכך, מסיבה שאינה ידועה, התפוצץ המטען בידי. כתוצאה מהפיצוץ נקטעו שתי ידיו של קאסם. עקב כך נמלטו כולם ברכב, ובהמשך ליוו את קאסם למוקד רפואי ולבית החולים, והמשיב ואחר דאגו שהרכב יובא למכון שטיפה, במטרה להעלים ראיות.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המדינה בקשה למעצר המשיב עד לתום ההליכים נגדו. בהחלטה מיום 29.10.2020 קבע בית המשפט כי קיימות ראיות לכאורה המבססות את המיוחס למשיב בכתב האישום, וכי מתקיימות בו עילות מעצר - בשל מסוכנות, נוכח מהות העבירות המיוחסות לו ונסיבות ביצוען, וכן בשל חשש מפני שיבוש הליכי משפט, על רקע התנהלותו במהלך האירוע ולאחריו, ואף בשלב המעצר.

לצד זאת בית המשפט הורה על הגשת תסקיר מעצר שיבחן את המסוכנות הנשקפת מהמשיב ואת האפשרות לשחררו לחלופת מעצר, לרבות מעצר בפיקוח אלקטרוני. בתסקיר שהוגש העריך שירות המבחן כי קיים סיכון גבוה להישנות התנהגות מפרת חוק בעתיד, וכי המפקחים המוצעים - הוריו ודוד של המשיב, שכלל לא היו מודעים להתנהלותו השולית ולשימושו בסמים - אינם יכולים להיות גורם מצבי גבולות עבורו. לפיכך נמנע שירות המבחן מלהמליץ על שחרור המשיב לחלופת מעצר או על מעצרו בפיקוח אלקטרוני. עם זאת צוין כי המשיב ביטא רצון להשתלב במסגרת טיפולית בתחום ההתמכרויות, וכי לטענתו ביצע את העבירות תחת השפעת אלכוהול וסמים.

4. ביום 30.11.2020 הורה בית המשפט, לבקשת בא-כוח המשיב, על קבלת תסקיר משלים לענין אפשרות שילובו של המשיב בהליך גמילה במסגרת מוסדית או בדרך של מעצר בפיקוח אלקטרוני במיקום מרוחק יותר. בתסקיר המשלים שהוכן המליץ שירות המבחן על הפניית המשיב לראיון קבלה בקהילת "הדרך". צוין כי מדובר במסגרת טיפולית שאינה סגורה, אשר השהייה בה היא בהתאם ל"תנאי המקום" הכוללים יציאות באישור למטרות הטיפול, תחילה בליווי מטופל בוגר (לא איש צוות) ובהמשך ללא ליווי כלל.

5. בדיון מיום 10.12.2020 הורה בית המשפט על קבלת תסקיר משלים נוסף, לאחר ראיון המשיב בקהילה הטיפולית. לאחר מספר דחיות המליץ שירות המבחן על שחרור המשיב לקהילת "הדרך" ועל העמדתו בצו פיקוח שירות המבחן למשך שישה חודשים. הודגש שוב כי הקהילה הטיפולית אינה מהווה חלופת מעצר, כי המשיב יכול להחליט לעזוב את המסגרת ביוזמתו, וכי "חלק אינטגרלי ממערך הטיפול כולל משימות מחוץ למסגרת הקהילה, אשר אינן יכולות להיות מותנות באישור כב' בית המשפט".

6. ביום 1.2.2021 ניתנה החלטת בית המשפט מושא ערר זה באשר לשילוב המשיב בטיפול גמילה בקהילת "הדרך", בכפוף להפקדה ולערבויות כספיות שקבע. בית המשפט ציין כי הגם שככלל העיתוי הראוי לגמילה מהתמכרויות הוא בשלב גזירת הדין וריצוי העונש, הרי בענין סויסה (בש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סויסה, פ"ד סד(3) 101 (2011)), להלן: ענין סויסה), נקבעו תנאים שבהתקיימם ראוי לבחון אפשרות לשחרר נאשם בשלב המעצר לחלופת גמילה. בית המשפט התרשם כי קיים "פוטנציאל לא מבוטל להצלחת תהליך הגמילה", וכי יש בחלופה זו כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מהמשיב, שכן הקהילה מאופיינת בכללים נוקשים בה צעדי המשיב ילוו כל העת באנשי צוות ובבוגרי הקהילה. לבסוף קבע בית המשפט כי על הקהילה להודיע מיידית לבית המשפט על עזיבת המשיב את הקהילה ללא רשות או סילוקו ממנה. בית המשפט הורה, לבקשת המדינה, על עיכוב ביצוע החלטתו למשך 48 שעות על מנת לאפשר לה לשקול הגשת ערר, שאכן הוגש.

7. בערר המדינה נטען כי שגה בית משפט קמא עת סטה בעניינו של המשיב מההלכות הברורות שיצאו תחת ידו של בית משפט זה לפיהן נוכח המסוכנות האינהרנטית של עבירות הנשק ופוטנציאל הנזק הרב שבצדן, שאף התממש בפועל בעניינו - יש להורות על מעצר מאחורי סורג ובריח, אלא בהתקיים נסיבות חריגות. לטענת המדינה, התנהלות המשיב ושותפיו בעת האירוע מעידה על קיום דפוסים עברייניים של ממש ומחזקת את מסוכנותו. עוד נטען כי אף לא אחד מהתנאים של ענין סויסה מתקיים בעניינו, שכן אין בתסקירי שירות המבחן כל אינדיקציה בדבר סיכויי הצלחת הטיפול, וודאי לא כזו המצדיקה את שחרור המשיב לחלופת טיפולית בקהילה. כן נטען כי אין בכוחה של חלופת המעצר לאיין את המסוכנות הנשקפת מהמשיב, שעה שעסקינן בקהילה פתוחה שאין בתנאיה כדי למנוע מהמשיב לצאת ממנה, עובדה המשליכה גם על החשש מפני שיבוש הליכים. עוד טוענת המדינה כי בית משפט קמא התעלם בהחלטתו משיקול נוסף שנקבע בענין סויסה - גזר הדין הצפוי לנאשם אם יורשע, כאשר המאסר הארוך הצפוי למשיב משפיע גם על החשש מהימלטות; כי אין קשר בין

עבירות הנשק המיוחסות למשיב לצורך בטיפול גמילה; וכי אין ליתן במשיב את האמון הדרוש לשחרורו לחלופת מעצר בכלל, ולקהילה טיפולית בפרט, לאור שתיקתו והעדר שיתוף הפעולה מצדו בשלב המעצר. נוכח האמור, מבקשת המדינה לבטל את החלטת בית משפט קמא ולהורות על מעצר המשיב עד תום ההליכים נגדו.

8. בדיון לפני חזרה באת כוח המדינה על עיקרי נימוקי הערר כמפורט לעיל, תוך דגש על כך שמדובר בעבירות חמורות, המצביעות על מסוכנות גבוהה, וכי אין בחלופה הנדונה משום איון המסוכנות הנשקפת מהמשיב.

בא כוח המשיב טען מצדו כי מדובר בצעיר (יליד 2001) נעדר עבר פלילי, וכי אחד מבני החבורה שוחרר למעצר בית, ואין הצדקה להפלות את המשיב לעומתו.

בתגובה הבהירה באת כוח המדינה כי המדובר בקאסם, שאיבד את ידיו בפיצוץ מטען החבלה, וכי המדינה התנגדה לשחרורו למעצר בית אך החליטה שלא לערור נוכח פציעתו והיותו מאושפז בעת הדיון במעצרו.

9. לאחר עיון אני סבור כי דין הערר להתקבל.

10. כפי שנפסק, פעם אחר פעם, עבירות בנשק מקימות עילת מעצר סטטוטורית מכוח חזקת המסוכנות הקבועה בסעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק המעצרים, וכי "עבירות נשק ועילת המסוכנות הולכות יד ביד, והשגת מטרת המעצר על דרך של חלופה שמורה למקרים חריגים" (בש"פ 5518/13 אבו עראר נ' מדינת ישראל (12.8.2013)). וכן ראו: בש"פ 5419/16 מדינת ישראל נ' פלוני (7.7.2016); בש"פ 5399/16 מדינת ישראל נ' ג'רבי (8.7.2016); בש"פ 75/17 מדינת ישראל נ' נאסר (3.1.2017); בש"פ 5981/17 מדינת ישראל נ' מחאג'נה (30.7.2017); בש"פ 7117/18 גזאווי נ' מדינת ישראל (24.10.2018); בש"פ 9085/18 מדינת ישראל נ' איתח (27.12.2018); ובש"פ 1971/20 מדינת ישראל נ' עואלי (19.3.2020).

11. בענייננו מדובר בעבירות נשק חמורות במיוחד, וזאת נוכח ריבוי המעורבים, שימוש במטען חבלה שנועד לפגוע במתלונן, וכן שיבוש מהלכי משפט.

בהחלטת בית המשפט קמא אין מענה לאלה. אין בנסיבות המקרה דנן כדי לבסס קביעה כי מדובר במקרה חריג המצדיק סטייה מההלכה על מעצר בעבירות נשק. אין גם

בחלופה בה מדובר, על פניה, כדי לאיין את המסוכנות הגבוהה הנשקפת מהמשיב, כאשר מדובר במסגרת טיפולית שאינה סגורה, כפי שהובהר בתסקירי שירות המבחן.

12. איני סבור גם כי ענייננו עונה על התנאים שנקבעו בענין סוויסה. שם נקבע, כזכור, כי ככלל, העיתוי הראוי לגמילה מסמים או מאלכוהול הוא בשלב גזירת הדין וריצוי העונש ולא בשלב המעצר, וכי במקרים חריגים - כאשר הנאשם החל בגמילה עוד לפני ביצוע העבירות; פוטנציאל ההצלחה של הליך הגמילה הוא גבוה; ויש בהליך הגמילה כדי ליתן מענה הולם למסוכנות הנשקפת מן הנאשם - ניתן לשקול שחרור לחלופת גמילה. הודגש לענין זה כי התנאי הראשון הוא העיקרי. בענייננו, אין חולק שהתנאי הראשון אינו מתקיים, וכאמור גם לא התנאי השלישי.

13. אשר על כן הערר מתקבל והחלטת בית המשפט קמא על שחרור המשיב לחלופת גמילה - מבוטלת. המשיב ייעצר עד לתום ההליכים נגדו.

ניתנה היום, כ"א בשבט התשפ"א (3.2.2021).

ש ו פ ט